

Boakjøsnegl *Limax maximus*

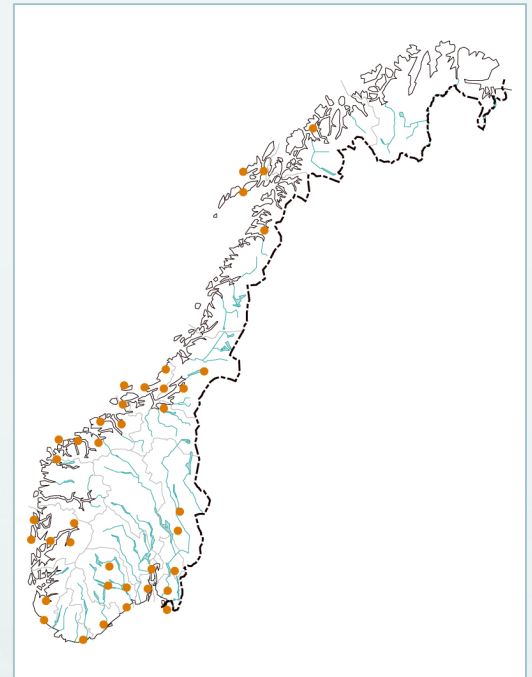
Fremmed art

Boakjøsneglen er introdusert til så mange land at den er for kosmopolitt å regne. Den var allerede på slutten av 1800-tallet registrert i enkelte kyststrøk mellom Bergen og Oslo. Den videre spredningen har stort sett skjedd ved menneskets hjelp, i første rekke gjennom forflytning av blomster, grønnsaker og jord.

Status

Risikovurdering 2012: Høy risiko (HI)

Utbredelse til boakjøsnegl slik den var kjent i 1997. I følge mottatte rapporter til Artsobservasjoner har utbredelsen endret seg lite etter at dette kartet ble laget.

Kjennetegn

Med sine 10 til 20 cm er boakjøsneglen Norges største landsnegl. Den er oftest gulgrå eller hvitaktig, sjeldnere med brun bunnfarge og har store irregulære svarte flekker og lengdestriper. En typisk kjøsnegl der kappen hos de voksne har mørke flekker og pustehullet ligger bak midten av kappen (jmfør brunskogsnegl). Eggene er runde eller svakt ovale, ca. 4,5 mm i diameter, og glassklare, til forskjell fra eggene til de store skogsneglene, som er hvite. Den er også kalt boasnegl, stor kjøsnegl, stor nakensnegl, leopardnegl, tigersnegl, kjellersnegl og akersnile.

Utbredelse

Boakjøsnegl hører opprinnelig hjemme i Mellom- og Vest-Europa, men er etter hvert spredt til Øst- og Nord-Europa, Nord- og Sør-Amerika, Sør-Afrika, Australia og New Zealand. I Norge lever den først og fremst i kyststrøk nordover til Troms, men er også funnet i det indre Østlandsområdet og områder med innlandsklima.

Biologi

Boakjøsneglen foretrekker kulturmark og lever av forskjellige planter, særlig sopp, råtnende bær og frukt, ekskrementer og andre organiske rester. Den finnes ofte i nærheten av komposthauger. Luktesansen er meget godt utviklet, og dyrene tiltrekkes av sterke lukter. Sneglene opptrer sjelden i så store mengder som brunskogsneglen kan gjøre, og er derfor vanligvis ikke et problem for planter i hagen. Men det kan forekomme mindre skader på hageplanter, det vil si prydvikster og nyttevekster, selv om dette mer er unntak enn regel. Arten finnes ofte i og ved hus og tar seg gjerne ned i fuktige kjellere og tilsvarende

rom. Det er vanligvis lett å påvise sneglene da de etterlater seg et tydelig slimspor og er i stand til å krype langs loddrette vegger.

Boakjøsneglen legger egg i klumper under bark, steiner, hull i jorda og andre steder som beskytter mot uttørring og fiender (kan også selv grave groper for eggplassering). Totalt kan ett enkelt individ legge nærmere 800 egg i løpet av én sesong. Ved passende lufttemperaturer (15–20 °C) tar det ca. én måned før eggene klekkes. Det er kjent at enkeltindivider har blitt over tre år.

Ingen andre landsnegler i Norge kan bevege seg så raskt som boakjøsneglen, ikke minst når dyrene kryper langs bakken. De kan til dels opptre aggressivt og ser ut til å være territorielle, det vil si at enkeltindivider forsvare leveområdet sitt mot inntrengere. Boakjøsneglen er også aggressiv overfor sine artsfrender noe som trolig bidrar til å regulere artens bestandstetthet.

Bestandsstatus

I løpet av de siste 15–20 årene har en rekke nye

funn vist at arten ekspanderer og er i ferd med å etablere omfattende bestander over det meste av landet.

Referanser

- Abbot, R.T. 1989. Compendium of landshells. – American Malacologists, Inc. Melbourne, Florida.
- Barker, G.M. (red.). 2001. The biology of terrestrial molluscs. - CABI Publishing, New York.
- Bevanger, K. 2005. Nye dyrearter i norsk natur. – Landbruksforlaget, Oslo.
- Carlson, R. 2008. A note on the occurrence of *Limax maximus* Linnaeus 1758 on the Åland Islands, SW Finland. – Memoranda soc. Fauna Flora Fennica 84: 108–109.
- Dolmen, D. & Winge, K. 1997. Boasneglen (*Limax maximus*) og iberiasneglen (*Arion lusitanicus*) i Norge. – Vitenskapsmuseet Rapp. Zool. Ser. 4. 24 s.
- Geelmuyden, M. 2009. Den store sneglekrigen. – Aschehoug, Oslo. 96 s.
- Godan, D. 1996. Mollusken. Ihre Bedeutung für Wissenschaft, Medizin, Handel und Kultur. - Paul Parey. Hamburg, Berlin.
- Kerney, M.P., Cameron, R.A.D. & Jungbluth, J.H. 1979. Die Landschnecken Nord- und Mitteleuropas. – Paul Parey. Hamburg, Berlin.
- Midtgaard, F. 1993. Fokus på norske landsnegl. – Fauna 46: 230-213.
- Olsen, K.M. 2002. Landsnegler i Norge – en oppsummering og en presentasjon av tre nye arter, *Oxychilus navarricus* (Bourguinat, 1970), *Lucilla singleyana* (Pilsbry, 1890) og *Hawaiiia minuscula* (Binney, 1840). – Fauna 55: 66-77.
- Pagh, S. og Jensen, F. 2008. Dræbersneglen *Arion lusitanicus*, ægglegningssteder, efterårskjul, aktuelle fjender. – Natural history museum of Aarhus, Denmark. 58 s.
- Proschwitz T. von 1991. Zoogeographical and ecological studies on the land mollusca of the province of Dalsland (SW. Sweden): On the spread and development of the anthropochorous element in the land-snail fauna of the province of Dalsland (SW Sweden).- Diss., Faculty of Natural Sciences, University of Göteborg.
- South, A. 1992. Terrestrial slugs. Biology, ecology and control. – Chapman & Hall, London.
- Winge, K. & Vader, W. 1995. Funn av boasneglen i Midt-Norge og Nord-Norge. – Fauna 48: 34-35.
- Winter, B., Ørmen, T. & Bøckman, P. 2009. En eksperimentell studie av territorial- og predasjonsadferd hos stor kjølsnegl *Limax maximus*. – Fauna 62: 106-111.